

Täysistunto

Keskiviikko 18.11.2015 klo 14.06—19.11

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi takuueläkkeestä annetun lain 8 §:n, vammaisetuuksista annetun lain ja kansaneläkelain 103 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 50/2015 vp

Valiokunnan mietintö StVM 4/2015 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

18.35 **Anneli Kiljunen sd:** Arvoisa herra puhemies! Hallitus esittää ruokavaliokorvauksen lakkauttamista ensi vuoden alusta alkaen. Päätöksellään hallitus kohtelee yhtä sairausryhmää eriarvoisesti verrattuna muihin ja siirtää keliakian hoidon kustannukset potilaiden vastuulle. Hallituksen tavoitteena on saada säästö ensi vuoden budjettiin ja olemassa olevalle kehyskaudelle.

On surullista ja todella valitettavaa, kuinka virheellisin perustein tätä esitystä on viety eteenpäin. Keliakia on rinnastettu ruoka-allergioihin, mistä ei todellakaan ole kyse. Keliakia on parantumaton autoimmuunisairaus, johon ei ole lääkettä, vaan jonka ainoa hoito on lääkärin määräämä tarkka, gluteeniton ruokavalio. Keliakia kuuluu samaan autoimmuunisairauksien ryhmään kuin esimerkiksi reuma, ms-tauti, Crohnin tauti ja ykköstyypin diabetes. Nämä sairaudet ovat Kelan lääkekorvauksen piirissä, mutta keliakia ei. Keliakiaa sairastavat ovat saaneet ruokavaliokorvauksen, koska sairauden ainoa hoitomuoto on ehdoton gluteeniton ruokavalio. Lääkkeitä sairauden hoitoon ei ole, korvaus on kattanut noin 35 prosenttia ruoan lisäkustannuksista. Olen todella hämmästynyt myös siitä, että sosiaali- ja terveysministeriö on esittänyt, että keliakiaa sairastavat voisivat syödä jotain muuta, jos heillä ei ole varaa ostaa gluteenitonta ruokaa. On myös heitetty näkemyksiä, että kyse olisi leivästä ja pastasta. Näin ei kuitenkaan ole. Korvaus on kyseenalaistettu jopa sillä perusteella, ettei voitaisi valvoa, käyttävätkö ihmisen sen nimenomaan gluteenittoman ruuan hankintaan.

Tämä kaikki keskustelu on todella hämmästyttävää. Korvauksen poisto heikentää keliakikkojen hoitomotivaatiota ja mahdollisuuksia noudattaa gluteenitonta ruokavaliota. Me tiedämme, että hoitamaton keliakia aiheuttaa monia muita sairauksia, kuten osteoporoosia, nivelsairauksia, masennusta ja jopa ohutsuolen syöpää. Nämä puolestaan lisäävät lääkärisäkäyntejä, erilaisia tutkimuksia, lääkkeiden käyttöä ja sairauspoissaoloja.

Suuri huoleni kohdistuu ikääntyneisiin pienituloisiin ihmisiin ja opiskelijoihin, työttömiin, pitkäaikaissairaisiin, joiden sairauskulut ovat suuret. Hallitus kohdistaa heihin mo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2015 vp

nenlaisia leikkauksia ja palvelumaksujen korotuksia, jotka vaikeuttavat heidän selviytymistään arjen asioista. Heille keliakiakorvaus on ollut monessa mielessä erittäin tärkeä. Hallituksen esitys ruokavaliokorvauksen poistamisesta on ristiriidassa terveyttä ja hyvinvointia edistävien tavoitteiden kanssa.

Arvoisa puhemies! Tästä syystä esitän vastalauseen mukaisesti lakiesityksen 2. lain hylkäämistä. Tämä tarkoittaa sitä, että ruokavaliokorvaus säilytetään ennallaan.

Arvoisa puhemies! Laissa on myös kaksi muuta lakia, joista toinen käsittelee kansaneläkkeen ja takuueläkkeen korotusta. Arvoisa puhemies, hallitus aikoo jäädyttää kansaneläke- ja kuluttajahintaindeksitarkistukset vuosille 2017—2019 ja jättää etuudet tälle matalammalle tasolle. Ennusteen mukaan takuueläkkeen taso laskee tänä vuonna 4,7 prosenttia verrattuna siihen, että indeksimuutokset toteutettaisiin. Näin takuueläke on 11,90 euroa pienempi kuin se olisi indeksiin sidottuna vuonna 2019.

Arvoisa puhemies! Esitän tästä syystä myös lausumaa: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee väliaikaisen lainsäädännön, jolla kansaneläke- ja kuluttajahintaindeksiin sidotut etuudet eivät laske indeksin mukaisesti vuonna 2016, jotta myös takuueläkkeen korotus hyödyttäisi eläkkeensaajia täysimääräisesti."

18.39 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Kiljunen tekemiä esityksiä.

18.39 Kari Uotila vas: Arvoisa puhemies! Valiokunnan jäsenet ovat perusteellisesti tutustuneet tähän kysymykseen. Itselläni ei ole ollut aiemmin niin paljon tietoa tästä, mutta puolitoista viikkoa sitten olin puhujamatkalla Varsinais-Suomessa ja tein aika pitkän taksimatkan siellä ja taksinkuljettajana oli Varsinais-Suomen alueellisen keliakiapotilasyhdistyksen puheenjohtaja muistaakseni, ja hän kertoi sen taksimatkan aikana siitä tilanteesta, miten vaikeassa asemassa nämä keliakiapotilaat ovat. Hän kertoi siitä, että yksi muru väärää ruokavaliota voi viedä esimerkiksi työkyvyn pariaksi viikoksi kerrallaan. Elikkä kuten täällä edustaja Kiljunen viittasi, tästä on hyvin paljon väärää, epäasiallista, vähättelevää informaatiota. Ongelma on todella vakava ja tämän korvauksen säilyttäminen näille potilaille ja keliakiaa sairastaville todella tärkeää.

18.41 Katja Hänninen vas: Arvoisa puhemies! Edustaja Kiljunen teki erittäin hyvän esityksen, koska tämä keliakiakorvauksen poistaminen on kyllä hallitukselta erittäin lyhytnäköistä säästöpolitiikkaa. Sille ei kyllä perusteluja löydy — ei ainakaan sellaisia perusteluja, jotka kestäisivät päivänvalon.

Tästä on tullut lukuisia yhteydenottoja niiltä ihmisiltä, jotka joutuvat joka päivä — joka päivä — elämään gluteenittomalla ruokavaliolla, jonka tiedetään olevan huomattavasti kalliimpi kuin tavallinen ruokavalio. Ja nyt sitten tosiaan tämä hallituksen järjetön leikkaus kohdistuu niihin ihmisiin, joille se gluteeniton ruokavalio on ainoa lääkehoito siihen sairauteen, keliakiaan. Se tiedetään myös tutkimusten valossa, että tammoinen hoitamaton keliakia tulee todella kalliiksi yhteiskunnalle. Siihen liittyy monia liitännäissairauksia, ja näitä ei tässä ole huomioitu ollenkaan.

Edelleen täytyy sanoa, että hallitus tekee säästöpolitiikkaa eikä harjoita ollenkaan vaikutusarviointia, vaikka näitä arviointeja on siis jo tehty, niin että riittäisi, että luetaan nämä jo valmiiksi tehdyt tutkimukset. Niistä voi vetää sen johtopäätöksen, että tämä keliakiakorvauksen poisto kyllä pitää perua. Myös viime hallituskaudella oli taloudellisesti vaikea ai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2015 vp

ka, mutta silloin tätä keliakiakorvausta jopa korotettiin. Että toivottavasti täältä salista terveiset menevät sinne ministeriöön.

18.42 **Matti Semi vas:** Arvoisa puhemies! Tässä on tullut paljon selvityksiä keliakian osalta. Keliakia on semmoinen sairaus, mihin ruokavalio on ainut lääke, ja jotenkin tuntuu minusta vastenmieliseltä ja huonolta idealta, että tämmöinen lääkkeeseen verrattava korvaus otetaan pois.

Minusta edustaja Kiljunen teki hyvän esityksen, ja minä kannatan sitä.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.